

Tanító alapképzési szak

Záróvizsga-tételsor

- Segédanyag a záróvizsgára történő felkészüléshez -

Szakfelelős: Dr. Gombos Norbert főiskolai tanár, tanszékvezető

1. Az anyanyelvi fejlesztés alapjai az „előkészítő” időszakban

A) Elméleti kifejtés

- Az olvasástanítás és a beszédfejlesztés összefüggése a részképességek szintjével
- A finommozgások összerendezettsége, a szem-kéz-láb koordinációja, dominanciák
- Térérzékelés, átfordítási képesség, analízis-szintetizálás fejlettségi foka
- Gondolkodás, emlékezet, figyelem, nyelvi fejlettség foka
- Az alapozó-előkészítő időszak programja, részképességek csoportjai

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (fénykép, tervezet, szemléltetőeszköz, feladatlap stb.; pl. Mutassa be a tanítási gyakorlatának intézményét!)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Bosányi Éva – Falusiné Varga Tünde – Kóródi Bence – Lénártné Jegesi Krisztina – N. Császi Ildikó (2017): *Tanítói kézikönyv – Magyar nyelv és irodalom kezdő szakasz, Az olvasás tanítása*, EKE-OFI, 27-41.
https://www.tankonyvkatalogus.hu/pdf/FI-501020101_1_kezikonyv.pdf
- Juhász Valéria – Kálló Veronika – Radics Márta (2019): *Anyanyelvi nevelés, írás-olvasás előkészítés óvodás- és kisiskoláskorban*, Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, Szeged
- Kernya Róza (szerk.) (2016): *Az anyanyelvi nevelés módszere, Általános iskola 1–4. osztály*, Trezor Kiadó, Budapest, 50–68.
- Nagy József – Józsa Krisztián – Vidákovich Tibor – Fazekasné Fenyvesi Margit (2004): *Az elemi alapkészségek fejlődése 4–8 éves életkorban*. Mozaik Kiadó, Szeged.

2. A beszéd, a kommunikációs képesség és a kiejtés továbbfejlesztésére alkalmas eljárások

A) Elméleti kifejtés

- A beszédtevékenység fejlesztésének feladatkörei és eljárásai
- A kiejtéstanítás különböző típusai és gyakorlatai, kiejtési típushibák, korrekciós lehetőségek
- Beszédfejlesztés a mondatok és a szöveg szintjén
- Az IKT (információs és kommunikációs technológia) eszközök, tudatos, sokoldalú, tervezett használata a kommunikációs képesség fejlesztésének szolgálatában
- A drámapedagógiai módszerek alkalmazási lehetőségei a beszédfejlesztés területén

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (fénykép, tervezet, szemléltetőeszköz, feladatlap stb.; pl. egy választott „eset” bemutatása és elemzése)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Kernya Róza: A beszédtevékenység fejlesztése, in: Kernya Róza (szerk.): *Az anyanyelvi nevelés módszerei – Általános iskola 1-4. osztály* (2008), Trezor, Budapest, 186–250.
- Besir Anna – Gasparicsné Kovács Erzsébet – Koós Ildikó (2014): *Az anyanyelvi nevelés tantárgy-pedagógiája az alsó tagozaton*, OFI, Budapest, 198–210.
- [Annus Gábor](#) – [Sulyok Hedvig](#) – [Tóth Szergej](#) (2016): *Írások az anyanyelvi készségfejlesztéshez*, [Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó](#), Szeged.
- Tancz Tünde (2011): *Nyelvi és kommunikációs készségek játékos fejlesztése az alapozó szakaszban*
<http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=318>
- Czédliné Bárkányi Éva: Az IKT-vel támogatott tanulás lehetőségei
<http://www.irisro.org/pedagogia2014januar/0407CzedlineBarkanyiEva.pdf>

3. Az olvasástanítás alapjai és feltételei. A jelenleg használt olvasástanítási programok bemutatása, különös tekintettel a hangoztató–elemző–összetevő–szótagoltató módszerre. Az írástanítás feltételei a betűismertetéstől a készségfejlesztésig

A) Elméleti kifejtés

- Az olvasás és az írás fogalma, fajai, motivációi és előkészítése
- Az olvasás- és az írástanítás szociolingvisztikai, nyelvészeti, történeti alapjai
- A jelenleg használt olvasástanítási programok
- A hangtanítás, a betűtanítás és az összeolvasás tanítása; a fonomimika újabb reneszánsza
- Az olvasás- és az írástechnika fejlesztése; hibák és javításuk
- A tanítandó írás jellemzői (vonalrendszer, formacsoportok, betűelemek stb.)

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (fénykép, tervezet, szemléltetőeszköz, feladatlap stb.; pl. az írási, olvasási nehézségekkel küszködő diák segítésére vonatkozó anyagokból)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- A. Jászó Anna: Az olvasás-írás tanítása in: Kernya Róza (szerk.) *Az anyanyelvi nevelés módszerei Általános iskola 1-4. osztály* (2008), Trezor, Budapest, 15–81., 100–138.
- Juhász Valéria – Kálló Veronika – Radics Márta (2019): *Anyanyelvi nevelés, írás-olvasás előkészítés óvodás- és kisiskoláskorban*, Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, Szeged.
- Bosányi Éva – Falusiné Varga Tünde – Kóródi Bence – Lénártné Jegesi Krisztina – N. Császi Ildikó (2017): *Tanítói kézikönyv – Magyar nyelv és irodalom kezdő szakasz, Az olvasás tanítása*, EKE-OFI, 46-60.
- Józsa Krisztián (szerk.) (2006): *Az olvasási képesség fejlődése és fejlesztése*, Dinasztia. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Fazekasné Fenyvesi Margit (2020): *Olvasástanítás fonomimikával*, JGYF Kiadó, Szeged.

4. A szövegértő olvasás fejlesztésének lehetőségei; a szövegfeldolgozás feladata és menete az alsó tagozatos anyanyelvi nevelésben

A) Elméleti kifejtés

- A szövegértő olvasás fejlesztése – különböző olvasási stratégiák megismerése, elsajátítása
- A szöveg fogalma, típusai
- A szövegfeldolgozás feladata és menete; a szövegfeldolgozás modelljei
- Az ismeretterjesztő és a történelmi olvasmányok feldolgozása
- Publicisztikai és egyéb szövegtípusok az alsó tagozatos tankönyvekben
- A digitális szövegfeldolgozás
- A kritikai gondolkodás fogalma és módszerei

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (fénykép, tervezet, szemléltetőeszköz, feladatlap stb.; pl. a hétköznapi szövegtípusok szemléltetése)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- A. Jászó Anna: A szövegértő olvasása fejlesztése in: Kernya Róza (szerk.) *Az anyanyelvi nevelés módszerei – Általános iskola 1–4. osztály* (2008), Trezor, Budapest, 81–100.
- Kálmánné Bors Irén: A szövegfeldolgozás in: Kernya Róza (szerk.) *Az anyanyelvi nevelés módszerei – Általános iskola 1–4. osztály* (2008), Trezor, Budapest, 139–185.
- Tóth Beatrix (2009): *Szövegértést fejlesztő gyakorlatok alsó tagozatosok számára*, in: *Anyanyelv-pedagógia* II. évf. 2.
<http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=217>
- H. Molnár Emese: *A szövegfeldolgozás elmélete és gyakorlata alsó tagozaton*,
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_szvegfeldolgozs_elmlete_s_gyakorlata_als_tagozaton/index.html
- Gonda Zsuzsa (2018): Digitális szövegfeldolgozás, in: *Anyanyelv-pedagógia* XI. évf. 2.
http://anyanyelv-pedagogia.hu/img/keptar/2018_1/Anyp_XI_2018_2_5.pdf
- Nemoda Judit: Kritikai gondolkodást fejlesztő magyarórák, in: *Anyanyelv-pedagógia* 2008. évf. 3-4.
<http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=129>

5. A nyelvtan és a helyesírás tanítása. Az új nyelvtani ismeret tanítása. A helyesírás fejlesztésének lehetőségei és eljárásai elemi szinten

A) Elméleti kifejtés

- A nyelv és a nyelvtan fogalma; a nyelvelírás módszerei, a nyelvtan felépítése
- Az alsó tagozatos nyelvtani/helyesírási tananyag. A nyelvtan-/helyesírás-tanítás módszertani elvei
- Új nyelvtani/helyesírási ismeret tanítása. A gyakorlás módszerei
- A nyelvtani/helyesírási ismeretek ellenőrzése és értékelése
- A helyesírás-tanítás módszertani elvei: az algoritmus és az analógia lehetőségei
- A nyelvtanórák tervezése és vezetése

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (fénykép, tervezet, szemléltetőeszköz, feladatlap stb.; pl. egy megtartott nyelvtanóra tapasztalatai)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- A. Jászó Anna (2008): A nyelvtan és helyesírás tanítása, in: Kernya Róza (szerk.) *Az anyanyelvi nevelés módszerei – Általános iskola 1–4. osztály*, Trezor, Budapest, 324–381.
- Koós Ildikó – Besír Anna – Gasparicsné dr. Kovács Erzsébet (2014): *Az anyanyelvi nevelés tantárgy-pedagógiája alsó tagozaton*, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 149–194.
- Antalné Szabó Ágnes (2008): *A helyesírási kultúra fejlesztésének régi-új technikái*, in: *Anyanyelv-pedagógia* I. évf. 3–4.
<http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=109>
- Juhász Valéria – Kálló Veronika: A szótagtudat fejlesztése óvodás-, illetve kisiskoláskorban
<http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=692>

6. Az írásbeli szövegalkotás helye és szerepe az anyanyelvi nevelésben. A fogalmazástanítás célja és feladatai az 1–4. osztályban

A) Elméleti kifejtés

- A fogalmazás értelmezése; a fogalmazástanítás feladatai, módszerei
- A fogalmazástanítás előkészítése
- Ismeretnyújtás a fogalmazástanításban
- Gyakorlás, ellenőrzés és értékelés a fogalmazástanításban
- A kompetenciaalapú szövegalkotás technikái
- A kreatív írás módszerei, gyakorlatai

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (fénykép, tervezet, szemléltetőeszköz, feladatlap stb.; pl. egy fogalmazástanítási óra tervezetének, megvalósításának bemutatása vagy egy tanulói fogalmazás értékelése, hibajavítása)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Kernya Róza: A fogalmazás tanítása in: Kernya Róza (szerk.) *Az anyanyelvi nevelés módszerei Általános iskola 1–4. osztály* (2008), Trezor, Budapest, 251-323.
- Samu Ágnes (2004): *Kreatív írás*, Holnap, Budapest.
- Tóth Beatrix (2008): Fogalmazástanítás – miért és hogyan másképpen? *Anyanyelv-pedagógia* I. évf. 1.
<http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=15>
- H. Molnár Emese: Kooperatív módszerek a szóbeli és írásbeli szövegalkotás gyakorlatában
<http://www.irisro.org/pedagogia2013januar/0305HMolnarEmese.pdf>

7. Az irodalmi művek elemzésének szerepe az alsó tagozatos tanulók körében. A lírai és az epikai alkotások elemzésének eljárásai

A) Elméleti kifejtés

- A szövegértelmezés tantárgy-pedagógiai kérdései
- Az olvasókönyvek vizsgálatának szempontjai, olvasókönyvi szövegtípusok
- Az olvasóvá válást befolyásoló tényezők, a szövegértés-vizsgálatok tanulságai
- A szépirodalmi művek feldolgozása, megszólaltatása (mesék, elbeszélések, mondák stb.)
- A versfeldolgozás, -mondás alapvető szempontjai; a klasszikus és a kortárs gyermeklírát alkotók műveinek, verstani sajátosságai

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (fénykép, tervezet, szemléltetőeszköz, feladatlap stb.; pl. egy iskolai ünnepség műsorterve)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Kálmánné Bors Irén (2008): A szépirodalmi művek feldolgozása, in: Kernya Róza (szerk.): *Az anyanyelvi nevelés módszerei – Általános iskola 1–4. osztály*, Trezor, Budapest, 161–174.
- H. Molnár Emese: *Kooperatív módszerek a gyakorlatban. Szövegértés – szövegalkotás – anyanyelvi tapasztalatszerzés* (Módszertani kézikönyv tanító szakos hallgatók és gyakorló tanítók számára) http://eta.bibl.u-szeged.hu/1502/1/kooperativ_modszerek.pdf
- Pompor Zoltán (2005): A keresztyén gyermekvers múltja és jelene, in: Bálint Péter – Bódis Zoltán (vál. és szerk.): *Változatok a gyermeklírára*, Didakt Kiadó, Debrecen, 19–25.
- Veres András (2001): Bevezetés az irodalmi művek olvasásába. *Krónika Nova*, Bp.
- G. Gődény Andrea (2016): *Olvasáspedagógiai tanulmányok*, ELTE-TÓK, Budapest.

8. A gyermekirodalom fogalma, sajátosságai és története

A) Elméleti kifejtés

- A gyermekirodalom elméleti háttere, fogalomhasználatának nehézségei
- A gyermekirodalom forrásai, rétegei; műfajok a gyermekirodalomban
- A magyar és a nemzetközi kortárs gyermekpróza irányzatai; meseirodalom
- A gyermekirodalom határterületeinek és a magyar gyermekirodalom kezdeteinek áttekintése
- A gyermekirodalom helye és szerepe az iskolai oktatásban és a tantervi dokumentumokban

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (fénykép, tervezet, szemléltetőeszköz, feladatlap stb.; pl. egy közismert gyermekprózai mű órai feldolgozásának tapasztalatai)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Lovász Andrea (2015): *Felnőtt gyermekirodalom*, Cerkabella Kiadó, Budapest.
- Tarbay Ede (1999): *Gyermekirodalomra vezérlő kalauz*, Szent István Társulat, Budapest.
- Hansági Ágnes – Hermann Zoltán – Mészáros Márton – Szekeres Nikoletta (szerk.) (2017): *Mesebeszéd – A gyerek- és ifjúsági irodalom kézikönyve*, Fiatal Írók Szövetsége, Budapest.
- Boldizsár Ildikó (2004): *Mesepoétika*, Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Lovász Andrea (2011. szerk.): NAVIGÁTOR - Kortárs gyerekirodalmi lexikon, böngésző és olvasókönyv - Böngésző és olvasókönyv, Cerkabella Könyvkiadó, Budapest.

9. Az erkölcsstan tanításának helye, szerepe az alsó tagozatos nevelés – oktatás folyamatában

A) Elméleti kifejtés

- Az erkölcsi nevelés általános alapelvei, feladatai és tartalma
- Az erkölcsi tudás fejlesztése, az erkölcsi érzék kiművelése
- Társadalmi, családi, egyéni normák
- Az etika tanításának célja, főbb módszerei
- A kötelezően választható etika, illetve hit- és erkölcsstan hasonlóságai és különbségei
- A pedagógus sajátos kompetenciái és szerepe az erkölcsi nevelésben különös tekintettel a Nemzeti Pedagógus Kar Etikai Kódexére

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Mutassa be a tanítási gyakorlatán tanított etika óráját! (tervezet, szemléltető eszköz, feladatlap stb.)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Homor Tivadar: *Korszerűség az erkölcsstan/etika tanításában*, Iskolakultúra 2015/10., 127-138. <http://www.iskolakultura.hu/ikultura-folyoirat/documents/2015/10/14.pdf>
- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettan-terv_alt_isk_1_4_evf
- Nemzeti Pedagógus Kar Etikai Kódexe. <https://nemzetipedkar.hu/wp-content/uploads/2019/10/2019-npk-etikai-kodex-elfogadott-hatalyos-20191004.pdf>
- <http://www.erkolcstant-tanitok.hu/> és <http://ofi.hu/erkolcstan> honlapok anyagai
- Új Pedagógiai Szemle 2012/4-5-6. száma <http://folyoiratok.ofi.hu/uj-pedagogiai-szemle/lap-szamok/2012-4-5-6>
- Fenyődi Andrea: *Erkölcstanári segédkönyv a gimnáziumok 5-6. évfolyama számára*. PTE Műszaki és Informatikai kar Pedagógiai Tanszék, 2015.
- Kamarás István: *Embertan-erkölcsstan sztori*. Pro Pannonia, 2015., ISBN: 9786155553097
- Kodácsy-Simon Eszter (szerk.): *Értelmes szívvel. Etikai témák az evangélikus oktatásban*, Budapest, Luther kiadó, 2016., ISBN 9789633800904
- Szontagh Pál: *Érték, rend, értékrend. Budapest*, Patrocínium kiadó, 2018., ISBN 9789634132035
- Páll Viktória: *Az erkölcs mint tantárgy. Módszertani kézikönyv az erkölcsstan tantárgy oktatásához az általános iskola alsó és felső tagozata számára*. Neteducatio Kft., Budapest, 2013.
- Pálvölgyi Ferenc: *Az erkölcsi nevelés új perspektívái. Az értékközpontú pedagógia szerepe és feladatai korunk plurális társadalmában*. L'Harmattan, 2014.

10. A halmazelméleti, logikai és kombinatorikai ismeretek alkalmazása az alsó tagozatos matematikaoktatásban

A) Elméleti kifejtés

- Halmazok, logika, a kombinatorika, valószínűség, statisztika témakörök matematikai háttere
- A fogalomrendszerek kialakítása az alsó tagozatos matematikaoktatásban
- A matematikai, logikai gondolkodás fejlesztésének lehetőségei az alsó tagozaton
- A halmazközpontú matematikaoktatás jelentősége, a halmazelmélet, logika megjelenése a matematika fő témaköreiben
- A halmazelmélet, logika megjelenése más tantárgyak tanításában, témaköreiben
- Az életkori sajátosságok figyelembevétele a témakör tanításában

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

A képzési és az összefüggő gyakorlat során az elmülethez kapcsolódó tapasztalatok, gyakorlati tevékenységek bemutatása (lehetőségek, eljárások, feladatlapok, tervezetek, iskolai tanórák, fejlesztési irányok stb.)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Digitális formában kiadott tananyagok
- Vonatkozó web-lapok
- Szabó István (2006) Matematikai alapismeretek 1. (oktatási segédanyag)
- Szabó István (2006) Matematikai alapismeretek 2. (oktatási segédanyag)
- Herendiné Kónya Eszter (szerk.), Bontovics Ignác, Török Tamás, Köves Gabriella, Szi-lágyiné Szinger Ibolya, Pintér Klára, Szitányi Judit, Petz Tiborné (2013) A matematika tanítása az alsó tagozaton, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest
- 1—2 alsó tagozatos tankönyvcsalád kapcsolódó fejezetei, pl.:
Hajdu tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és tanítási segédletei (gyakorlók, feladatgyűjtemények, felmérő feladatsorok, módszertani ajánlások, tanmenetek, digitális tananyagok, „matekfilmek”)
Sokszínű matematika tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és tanítási segédletei (gyakorlók, feladatgyűjtemények, felmérő feladatsorok, módszertani ajánlások, tanmenetek)
- C. Neményi-féle tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és munkafüzetek, tanmenetjavaslatok.
- EMMI (2020): Nemzeti Alaptanterv (matematika fejezetek)

11. Az aritmetika és a számelmélet témakörének fejlesztése az alsó tagozaton

A) Elméleti kifejtés

- A szám- és műveletfogalom fejlesztése az 1-2., illetve a 3-4. osztályban
- A szám- és műveletfogalom alakításának főbb útjai, feltételei
- A szám- és műveletfogalom bővítésének, kiterjesztésének lehetőségei
- A darabszám, a sorszám, a mérőszám és a jelzőszám megjelenése
- A szóbeli és írásbeli műveletek a természetes számok körében
- A szóbeli műveletek megjelenése az egész számok körében
- Az alpműveletek tulajdonságai és egymás közötti kapcsolatai, valamint tanításuk lehetőségei
- Az írásbeli műveletek, mint algoritmusok szerepe a matematikai gondolkodás fejlesztésében
- A szöveges feladatok típusai és szerepük a gondolkodás fejlesztésében

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

A képzési és az összefüggő gyakorlat során az elmülethez kapcsolódó tapasztalatok, gyakorlati tevékenységek bemutatása (lehetőségek, eljárások, feladatlapok, tervezetek, iskolai tanórák, fejlesztési irányok stb.)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Digitális formában kiadott tananyagok
- Vonatkozó web-lapok
- Szabó István (2006) Matematikai alapismeretek 1. (oktatási segédanyag)
- Szabó István (2006) Matematikai alapismeretek 2. (oktatási segédanyag)
- Herendiné Kónya Eszter (szerk.), Bontovics Ignác, Török Tamás, Köves Gabriella, Szi-lágyiné Szinger Ibolya, Pintér Klára, Szitányi Judit, Petz Tiborné (2013) A matematika tanítása az alsó tagozaton, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest
- 1—2 alsó tagozatos tankönyvcsalád kapcsolódó fejezetei, pl.:
Hajdu tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és tanítási segédletei (gyakorlók, feladatgyűjtemények, felmérő feladatsorok, módszertani ajánlások, tanmenetek, digitális tananyagok, „matekfilmek”)
Sokszínű matematika tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és tanítási segédletei (gyakorlók, feladatgyűjtemények, felmérő feladatsorok, módszertani ajánlások, tanmenetek)
- C. Neményi-féle tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és munkafüzetek, tanmenetjavaslatai.
- EMMI (2020): Nemzeti Alaptanterv (matematika fejezetek)

12. A relációk, függvények, sorozatok tanításának lehetőségei az alsó tagozaton

A) Elméleti kifejtés

- A relációk, függvények, sorozatok fogalma, egymásra épülése, kapcsolataik
- A relációk, függvények, sorozatok témakör matematikai háttere
- A relációk, függvények, sorozatok témakör tanításának szerepe a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésében
- A relációk, függvények sorozatok témakör típusfeladatai az 1-2. illetve 3-4. osztályok matematika tananyagában
- A függvények ábrázolása az alsó tagozaton
- A szabályjátékok
- Az egyenes és fordított arányosság fogalmának alapozása az alsó tagozaton
- A geometriai transzformációk, mint függvények
- A pedagógiai (tanítói-tanulói) ellenőrzés-értékelés funkciói és sajátosságai az alsó tagozatos matematikaoktatásban

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

A képzési és az összefüggő gyakorlat során az elmülethez kapcsolódó tapasztalatok, gyakorlati tevékenységek bemutatása (lehetőségek, eljárások, feladatlapok, tervezetek, iskolai tanórák, fejlesztési irányok stb.)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Digitális formában kiadott tananyagok
- Vonatkozó web-lapok
- Szabó István (2006) Matematikai alapismeretek 1. (oktatási segédanyag)
- Szabó István (2006) Matematikai alapismeretek 2. (oktatási segédanyag)
- Herendiné Kónya Eszter (szerk.), Bontovics Ignác, Török Tamás, Köves Gabriella, Szi-lágyiné Szinger Ibolya, Pintér Klára, Szitányi Judit, Petz Tiborné (2013) A matematika tanítása az alsó tagozaton, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest
- 1—2 alsó tagozatos tankönyvcsalád kapcsolódó fejezetei, pl.:
Hajdu tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és tanítási segédletei (gyakorlók, feladatgyűjtemények, felmérő feladatsorok, módszertani ajánlások, tanmenetek, digitális tananyagok, „matekfilmek”)
Sokszinú matematika tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és tanítási segédletei (gyakorlók, feladatgyűjtemények, felmérő feladatsorok, módszertani ajánlások, tanmenetek)
- C. Neményi-féle tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és munkafüzetei, tanmenetjavaslatai.
- EMMI (2020): Nemzeti Alaptanterv (matematika fejezetek)

13. A geometriai ismeretrendszer alapozása az alsó tagozatos matematika oktatásában

A) Elméleti kifejtés

- A geometria, mérések témakör matematikai háttere
- A tér és sík, illetve azok kapcsolatának megtapasztaltatása a Hiele-féle modell alapján
- Geometriai konstrukciók térben és síkban
- Játékok és szemléltetőeszközök alkalmazása és szerepe a térszemlélet fejlesztésében a problémamegoldásban a konstrukciós folyamatokban (Dupló, Lego, sík-és térmértani modellező készlet, Babilon készlet, síktükör stb.)
- A geometriai transzformációk megjelenése, valamint a tanításukat segítő eszközök az alsó tagozaton
- A mérés; a mérés tárgya, eszközei, (alkalmi és szabvány mérőeszközök)
- A mérés megjelenése, szerepe az alsó tagozatos matematika különböző területein
- Az egyéni képességek fejlesztése, a differenciálás lehetőségei

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei:

A képzési és az összefüggő gyakorlat során az elmülethez kapcsolódó tapasztalatok, gyakorlati tevékenységek bemutatása (lehetőségek, eljárások, feladatlapok, tervezetek, iskolai tanórák, fejlesztési irányok stb.)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Digitális formában kiadott tananyagok
- Vonatkozó web-lapok
- Szabó István (2006) Matematikai alapismeretek 1. (oktatási segédanyag)
- Szabó István (2006) Matematikai alapismeretek 2. (oktatási segédanyag)
- Herendiné Kónya Eszter (szerk.), Bontovics Ignác, Török Tamás, Köves Gabriella, Szilágyiné Szinger Ibolya, Pintér Klára, Szitányi Judit, Petz Tiborné (2013) A matematika tanítása az alsó tagozaton, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest
- 1—2 alsó tagozatos tankönyvcsalád kapcsolódó fejezetei, pl.:
Hajdu tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és tanítási segédletei (gyakorlók, feladatgyűjtemények, felmérő feladatsorok, módszertani ajánlások, tanmenetek, digitális tananyagok, „matekfilmek.)
Sokszínű matematika tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és tanítási segédletei (gyakorlók, feladatgyűjtemények, felmérő feladatsorok, módszertani ajánlások, tanmenetek)
- C. Neményi-féle tankönyvcsalád 1-4 osztályos tankönyvei és munkafüzetei, tanmenetjavaslatai.
- EMMI (2020): Nemzeti Alaptanterv (matematika fejezetek)

14. Környezetismeret/Környezeti nevelés a tanteremben, iskolában

A) Elméleti kifejtés

- a tantárgy törvényi szabályozók által kijelölt helye (előzményei, folytatása) és célja
- a megfigyelés, mérés, kísérlet algoritmus
- tanítás-tanulási stratégiák környezetismeret órán
- tantermi eszközök, módszerek, munkaformák
- környezeti nevelés az iskolában
- az iskolakert pedagógiai sajátosságai

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (pl. tervek, projektek, témnapok, témahetek, eszközök, fotók, rajzok, élmények stb.)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Aktuális Nemzeti alaptanterv és Kerettantervek vonatkozó fejezetei
- Bárdi Árpád: Természetesen ... a fejlesztési feladatokról – Avagy a környezetismeret tantárgy hogyan járulhat hozzá a NAT-ban megfogalmazott kiemelt fejlesztési feladatokhoz, In: Kompetencia-Fejlesztés-Érték (szerk. Györgyiné Koncz Judit), Károli Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008, 51-68. oldalak
- Borvendég, M., Doba, L., Harag, F., Jámbor, B., Szabó, P. A környezetismeret tanításának módszertana. Kaposvár, Dávid oktatói és Kiadói BT, 2000
- Fűzné Dr. Kószó Mária: Környezetünkről természetesen tanítani, SZE JGYPK, Szeged, 2011; http://www.jgypk.u-szeged.hu/tamopb/download/tananyag/Kornyezetrol_termeszeten.pdf
- Indri Dániel (szerk.): Az iskolakertek sokszínűsége, Új Köznevelés, 72. évf., 2016. december (10), 32-38.: <https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-kozneveles/az-iskolakertek-sokszinusege>
- Simonffy Géza (szerk.): Nagy Öveges Könyv, Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1989
- Victor András (1993): A környezeti nevelés rendszere. Iskolakultúra, III. évf. 24. 3–23.; <http://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/29297/29015>

15. Környezetismeret/Környezeti nevelés az iskolán kívül

A) Elméleti kifejtés

- a kisgyermekkorú természetkapcsolat jelentősége
- terepi tevékenységek sajátosságai és jellemzése (játék, kirándulás, séta... stb.)
- komplex tanulásszervezési formák, az erdei iskola pedagógiai sajátosságai
- az iskolai környezeti nevelést/természettudományos oktatást segítő szervezetek, intézmények

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (pl. tervek, projektek, erdei iskolák, kirándulások, terepi programok, eszközök, fotók, rajzok, élmények stb.)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Adorján Rita: Magonc, Mecsek Erdészeti Rt, Pécs, 1998.
- Aktuális Nemzeti alaptanterv és Kerettantervek vonatkozó fejezetei
- Bárdi Árpád (2018): A kisgyermekkorú természetkapcsolat jelentősége, avagy a környezeti nevelés biztos alapokról való indításának fontosságáról. In: Bárdi Árpád – Gombos Norbert – Tóth Etelka (szerk.): Kisgyermeknevelés a 21. században. KRE – L'Harmattan Kiadó, Budapest, 67-78.
- Bárdi, Á: Református intézményeink természetben megvalósuló tevékenységeiről, Magyar Református Nevelés, 2019/3, 5-19,
http://real-j.mtak.hu/12238/13/mrn2019_03.pdf
- Borvendég, M., Doba, L., Harag, F., Jámbor, B., Szabó, P. *A környezetismeret tanításának módszertana*. Kaposvár, Dávid oktatói és Kiadói BT, 2000
<http://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/29297/29015>
- Lehoczky János: Iskola a természetben, avagy a környezeti nevelés gyakorlata. RAABE Klett Könyvkiadó Kft, Budapest, 1999
- Nagy Irén: Zoopedagógiai hasznoskönyv – módszertani segédanyag, Fővárosi Állat- és Növénykert, Budapest, 2000
- Orbán Zoltán: Közoktatást segítő intézmények a fenntarthatóság-pedagógiában, Magyar Állatkertek Szövetsége, Budapest, 2006
- Polák Péter és mtsai: Natúrázunk! Natura 2000 kézikönyv zöld óvoda pedagógusoknak, Észak-Magyarország régió, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, 2016, Budapest
http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/natura2000_1-80_emo_ovoda.pdf
- Saly Erika, Victor András (szerk.): Komplex – nem tantárgyi – tanulásszervezési formák, Magyarországi Református Egyház - Református Tananyagfejlesztő Csoport, Budapest, 2019,
http://regi.reformatus.hu/data/documents/2019/09/05/1-48_vegso.pdf

16. Az énekóra megtervezése alsó tagozaton

A) Elméleti kifejtés

- A 2020-as NAT ének-zene követelményrendszerének általános ismertetése
- A kerettantervek ismertetése
- A használatban lévő tankönyvek felépítése
- Az egyes évfolyamok dalanyagának jellemzői (hangkészlet, gyermekdalok, népdalok, műdalok aránya)
- Az ének-zene óra felépítése, részei
- A zenei készségfejlesztés területei
- Az új dal megtanításának lehetséges variációi

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (pl. a gyakorlati hely helyi tantervének bemutatása, tanmenet bemutatása, énekóra tervezetek bemutatása)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Magyar Közlöny 2020. évi 17. szám: A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- Kerettantervek: https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_ev/
- Rápli Györgyi: Ének-zene 1. Oktatási Hivatal, 2020. ISBN 978 615 81539 66
- Lantos Rezsőné – Lukin Lászlóné: Ének-zene. Tankönyvek 1-3. osztályig. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN 978 963 19 69153; 2002. ISBN 978 963 19 69160; 2003. ISBN 978 963 19 69177
- Tegzes György: Ének-zene 4. tankönyv. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 978-063 19 33826
- Lantos Rezsőné – Lukin Lászlóné: Ének- Zene. Tankönyvek 1-4. osztályig. Esterházy Károly Egyetem, Eger, 2016. NT 11 167; NT 11 267; NT 11 367; NT 11 467
- Lassúné Ruskó Renáta: Ének-zene 1-4. Mozaik Kiadó, Szeged, 2010. ISBN 9636973415, ISBN 978 963 697 378 0, ISBN 978 963 697 460 2; ISBN 978 963 697 487 9
- Györgyiné Koncz Judit: Az énektanítás alapjai. Károli Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 978 963 8781154

17. A zenei készségfejlesztés területei

A) Elméleti kifejtés

- A zenei elemek tudatosításának algoritmusa, didaktikája
- A ritmuselemek tudatosításának módszertana, példák az ezzel kapcsolatos zenei játékokra
- A hangmagasságok megkülönböztetésének módszertana, példák az ezzel kapcsolatos zenei játékokra
- A zenei olvasás és írás kialakításának módszertana, példák az ezzel kapcsolatos zenei játékokra
- A belső hallás fejlesztése, példák a zenei játékokra
- A felsorolt fejlesztési területeken használható szemléltetőeszközök

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (pl. egy énekóra tervezet részletes ismertetése; szemléltetőeszközök bemutatása az énekóra tervezethez kapcsolódóan)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Györgyiné Koncz Judit: Az énektanítás alapjai. Károli Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 978 963 8781154
- Kelemen Judit: Ének-zene tantárgypedagógia. Eszterházy Károly Egyetem Líceum Kiadó, Eger, 2018. ISBN 978 615 5621666
- Osvay Károlyné: Az ének-zene tanítás módszertana. Krúdy Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2007. ISBN 978-963-87599-4-8
- Papp Géza: Készségfejlesztés az általános iskolai ének-zene órán. AVKF, Zsámbék, 1998. ISBN 963-17-5331-X
- Pappné Vencsellői Klára: Ének-zene tantárgypedagógia. Pedellus Kiadó Debrecen, 2007. ISBN 9639612510
- Hegedűsné Tóth Zsuzsanna: Mindenben zene. Raabe Klett Kiadó, 2016. ISBN 978 615 5328 53 4
- Karp Ágnes: Ignác, mit látsz? Editura HOPPÁ! Könyvkiadó, Marosvásárhely, 2006.

18. A zenei ízlés megjelenése az énekórán

A) Elméleti kifejtés

- Az énekes és zenei anyagok kiválasztásának szempontjai
- A zenehallgatás szempontjai
- Példák alsó tagozatos zenehallgatási szemelvényekre
- A Kodály koncepció ismertetése
- Egyéb alternatív zenepedagógiákkal való összevetése
- Az ének-zene transzferhatásai tudományos kutatások tükrében
- Az érzelmi nevelés megvalósítása az énekórán

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (pl. az énekórai tapasztalatok önreflexiói; az énekóra tervezetben felhasznált zenehallgatási anyag indoklása; egy alternatív zenepedagógiai irányzat elemének felhasználásának bemutatása az énekóra tervezetben)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Kodály Zoltán: Visszatekintés I-III. Argumentum Kiadó, 2007. ISBN 978-963-446-470-9
- Szőnyi Erzsébet: Zenei nevelési irányzatok a XX. században. Tankönyvkiadó, Budapest, 1988. ISBN 9631805107
- Vas Bence (szerk.): Zenepedagógiai tankönyv. PTE Művészeti Kar, 2015. ISBN 978-963-642-776-4
- Kelemen Judit: „Átvitt értelemben...” – A zenetanulás transzferhatásai. Eszterházy Károly Egyetem Sárospataki Comenius Campus, 2018. ISBN 978-80-89691-52-4
- Gévainé Janurik Márta: A zenei hallási képességek fejlődése és összefüggése néhány alapkészséggel 4-8 éves kor között. Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Doktori Iskola. Szeged, 2010.
- Nagy Márta: Zenei nevelés hatása a személyiség fejlődésére. SZIE Tanárképző Intézet, Gödöllő, 2009.
- www.parlando.hu honlap cikkei

19. A gyermekrajz fejlődésének állomásai, pedagógiai fejlesztése – hatása a személyiség fejlődésére, a 6–10 éves gyermek vizualitásának irányítása, fejlesztése

A) Elméleti kifejtés

- fejlődéslélektani jellemzők a vizuális tevékenységekben
- a gyermekrajz fejlődésének korszakai (Mérei F., Binét Á., Rhoda Kellog, Paál Ákos)
- az emberi alakrajz fejlődése
- mozgás – tér – cselekményábrázolás fejlődése
- a gyermekrajzok esztétikuma, elaborációs formák a gyermekrajokban
- a gyermeki alkotások mint közlések, közlésformák (személyes, primer, direkt, indirekt közlések)
- a differenciált fejlesztés pedagógiai alapvetései a különböző közlésformákban, tevékenységi területeken

B) Képzés- és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Mutassa be a tanítási gyakorlatán tanított rajz óráját! (tervezet, szemléltetőeszköz, feladatlap stb.)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Kárpáti Andrea: *Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításához*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995. ISBN 9631868239
- Trencsényi László: *Művészetpedagógia: Elmélet, tanterv, módszer*, Budapest, OKKER, 2000. ISBN 9639228257
- Bálványos H. - Sánta L.: *Vizuális megismerés, kommunikáció*, Balassi Kiadó, Budapest, 1997. ISBN 9635063547
- Bakos - Bálványos - Preizinger - Sándor: *Vizuális nevelés pedagógiája*, Balassi Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9635063229
- Bodóczy István: *Vizuális nevelés*, Magyar Iparművészeti Egyetem, Budapest, 2003. ISBN 9637164782
- Kárpáti Andrea: *Firkák, formák, figurák*, Dialóg Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 963912336
- Gerő Zsuzsa: *Gyermekrajzok esztétikuma*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 978 963 9412139
- Vass Zoltán: *Formai-szerkezeti rajzelemzés*, Flaccus Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639412545

20. Személyiségfejlesztés, készségfejlesztés – a vizuális nevelés által fejlesztendő képességek a négy közlésforma területén

A) Elméleti kifejtés

- A vizuális kultúra alapelvei és fejlesztési céljai, a vizuális megismerés útján fejleszthető képességek a vizuális tevékenységekben
- A Vizuális kultúra fejlesztési területei és témakörei (NAT)
- Az alkotási területek képességfejlesztési célkitűzései, tartalmi és vizuális nyelvi sajátosságai (alkotás – befogadás)
- A komplex művészeti nevelés integrációs lehetőségei, a vizuális tevékenységekbe ágyazott ismeretközvetítés gyakorlatai

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Mutassa be a tanítási gyakorlatán szerzett tapasztalatokat! (tervezet, szemléltetőeszköz, feladatlap stb.)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Bálványos H. - Sánta L.: Vizuális megismerés, kommunikáció, Balassi Kiadó, Budapest, 1997. ISBN 9635063547
- Bakos - Bálványos - Preizinger - Sándor: Vizuális nevelés pedagógiája, Balassi Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9635063229
- Bodóczy István: Vizuális nevelés, Magyar Iparművészeti Egyetem, Budapest, 2003. ISBN 9637164782
- Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák, Dialóg Kiadó Budapest, 2001.
- Kárpáti Andrea: Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításába, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995. ISBN 9631868239
- Trencsényi László: Művészetpedagógia, Budapest, OKKER, 2000. ISBN 9639228257

21. Komplex művészeti nevelés

A) Elméleti kifejtés

- A komplex művészeti nevelés integrációs elvei és hazai gyakorlatai
- A komplexitás lehetséges pontjai a zenei, irodalmi és vizuális nevelésben
- A magyarságtudat erősítése a komplex művészeti nevelés által
- A néphagyományok, ünnepkörök, jeles napok és a népi kalendárium megismertetésének lehetőségei a művészeti nevelésben
- Zenehallgatási anyagok, gyermekdalok, népdalok, gyermekjátékok, körjátékok felhasználási lehetőségei az alsó tagozaton
- A magyarságtudat a 19. század művészetében, történelmi festészetében, népi építészetében, népi iparművészetében, a századforduló, a szecesszió művészetében
- Vizuális kultúra elemeinek felhasználási lehetőségei az énekórán
- Az ének-zene felhasználási lehetőségei a vizuális kultúrában

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (pl. a művészeti nevelés integrálásának bemutatása egy óratervezetben; magyarságtudat megerősítésének bemutatása egy óratervezetben)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Kerényi György: Magyar énekes népszokások. Budapest 1982. ISBN 963 281 079 1
- Kerényi György: Jeles napok dalai. Editio Musica Budapest, 2015. ISBN: 080023372
- Boross Marietta- Karácsony Zoltán-Tátrai Zsuzsanna: Magyar népi kultúra. Népművészet, népszokások, néptánc. Bp., 2004. 171-199. ISBN 963 336 965 7
- Tátrai Zsuzsanna – Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások. Bp., 1997 ISBN 963901429X
- Bagdi Emőke – Telkes József: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988.
- Udvardi Lajos Endre: A művészeti nevelés módszertana. Tankönyvkiadó, Budapest, 1991.
- Lantos Ferenc: Képekben a világ, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994.
- Trencsényi László: Művészetpedagógia: Elmélet, tanterv, módszer. Budapest, OKKER, 2000.
- Szabó Attila: Művészettörténet, AKG Kiadó, Budapest, 1997.
- Aradi Nóra (szerk.): A művészet története Magyarországon, Gondolat, Budapest, 1983.

22. A technika és tervezés tárgy célja, témakörei. Kompetenciák

A) Elméleti kifejtés

- A tervezés dokumentumai: tanmenet, tematikus terv, óravázlat
- A tantárgy ismeretanyaga (fogalmak, szabályok)
- A tantárgy tanításának pedagógiai módszerei, szervezeti és munkaformái
- Fejlesztési területek (attitűdök, készségek, képességek)
- Követelmények

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (pl. a munkadarab készítése során tanított ismeret, fogalom, fejlesztett képességek és készségek)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Nemzeti Alaptanterv (NAT) (2020)
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200110.kor>
- Dr. Géczy-Laskai Judit Kézművesség Technika, életvitel és gyakorlat jegyzet ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Budapest, 2018.
- Dr. Gajdos László - Dr. Vas Miklós: A technika tanítása I Eger 1994.
- Bodoki Z., dr. Bohdaneczky L., dr. Bun Z., dr. Kiss S. (2007): A tantárgy-pedagógia fogalma, helye a pedagógiában. In: dr. Kiss Sándor (szerk.): Technika, Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen.
- Bálványos Huba – Sánta László (1997): Vizuális megismerés, kommunikáció. Balassi Kiadó, Budapest.
- Bausinger, Hermann (1995): Népi kultúra a technika korszakában. (Szijártó Zsolt ford.) Osiris–Századvég, Budapest.
- Kiss Sándor (2004. szerk.): Technika, Kölcsey F. Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen
- Mesterházy Ferenc: A technika korszerű értelmezése Bp. Tanítóképző Főiskola Vizuális Nevelési Tanszék 1998.
- Szendi Gábor (2002): A technika fogalmának értelmezése, sajátosságai, történeti fejlődése. In: Szendi Gábor (szerk.): Kiegészítő irodalom a technika és tantárgypedagógia tantárgyhoz, Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola, Esztergom.

23. A technika és tervezés tantárgy személyiség- és érzelmi intelligencia fejlesztő hatása

A) Elméleti kifejtés

- Tanórai és tanórán kívüli lehetőségek
- Környezettudatos kézművesség
- Az értékelés szerepe, sajátosságai

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (pl. az alkotás folyamatában átélhető élmény, tapasztalat, azonosulás lehetőségeinek megteremtése)

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes (2016): *Gyermeklélektan*. Libri Kiadó, Budapest
- Uzsalyné Pécsi Rita: *A nevelés az élet szolgálata 1. Kulcs a Muzsikához* Kiadó, Pécs 2010. 13-39.
- Uzsalyné Pécsi Rita: *A nevelés az élet szolgálata 2. Kulcs a muzsikához* kiadó Pécs 2011. A kisiskoláskor (6-10 évesek életfeladatai) 47-60. 99-104.
- Bagdy Emőke (2014): *A személyiség titkai. Család, nevelés, önértékelés*. Helikon kiadó, 2014. Budapest
- <http://kornyezetbarat.hulladekboltermek.hu/hulladek/hulladekhierarchia/>
- http://kornyezetineveles.hulladekboltermek.hu/kreativ_anyagok/letoltes/

24. A testnevelés oktatásának módszerei. A gyakorlás megszervezése, gyakorlatok vezetése, segítségadás

A) Elméleti kifejtés

- Oktatási módszerek és alkalmazásuk
- Gyakorlatszervezés szempontjai
- Foglalkoztatási formák
- Segítségadás helye a testnevelés órán (gyakorlati példák)
- Mozgástanulás fázisai

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Mutassa be a tanítási gyakorlatán tanított testnevelés óráját (tervezet, szemléltetőeszköz stb.)!

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Arday László – Tihanyiné Hős Ágnes (szerk.): Kézikönyv az alsó tagozatos testnevelés tanításához, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015.
- Gaál Sándorné- Bencze Sándorné: A testnevelés mozgásanyagának feldolgozása a 3-10 éves korosztály számára. TSF PFK, Szarvas, Főiskolai jegyzet, 2004.
- Honfi László: Gimnasztika – Elmélet, gyakorlat, módszertan, Elektronikus tankönyv, 2011. (<http://tamop412a.ttk.pte.hu/TSI/Honfi%20Laszlo%20-%20Gimnasztika/Gimnasztika.pdf>)
- Ihász Ferenc: Egészségmegőrzés, prevenció, terhelésélettani alapismeretek, Magyar Sporttudományi Társaság, Budapest, 2013.
- Maxin Imre: A testnevelés elmélete és módszertana Dialóg Campus Kiadó, 2002.
- Pisztróka Gyöngyvér: Testnevelés elmélet Budapest-Pécs, 1998, Dialóg Campus Kiadó
- Rétsági Erzsébet - Hamar Pál: A testnevelés és sport tartalmi kérdései, a pedagógiai tervezés, in Biróné N. E. (szerk.): Sportpedagógia, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2004, 210-223.
- Révész László és Csányi Tamás: A testnevelés tanításának didaktikai alapjai, Magyar Diáksport Szövetség, Budapest, 2015.
- Révész László és Csányi Tamás: Tudományos alapok a testnevelés tanításához I.-II., Magyar Diáksport Szövetség, Budapest, 2015.
- Vannai Judit: Gyermeksport. Fizikai aktivitás a megszületéstől a felnőtté válásig. Krea-Fitt Kft., 2019.
- Vass Zoltán – Simonné Goschi Gabriella – Révész László – Boronyai Zoltán – Rétsági Erzsébet – Pignitzkyné Lugos Ilona – Csányi Tamás: Egészség- és személyiségfejlesztő kézikönyv az iskolai testneveléshez, Testnevelés Módszertani Könyvek (Csányi Tamás főszerk.), Magyar Diáksport Szövetség, Budapest, 2014.

25. A mozgásos játékok jellemzése, szerepük az alsó tagozatos testnevelésben, a személyiség fejlesztésében. A mozgástanulást és a gyakorlást segítő módszerek. A mozgásos játékok oktatásának módszerei egy konkrét példán bemutatva

A) Elméleti kifejtés

- Testnevelés játékok csoportosítása
- Testnevelés játékok oktatásának folyamata
- Gyakorlást segítő, előkészítő gyakorlatok
- Testnevelés célja az alsó tagozatban
- A mozgásos játék jelentősége a motoros képességek fejlődésében

B) Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Mutassa be a tanítási gyakorlatán tanított testnevelés óráját (tervezet, szemléltetőeszköz stb.)!

A tételhez kapcsolódó szakirodalom:

- Arday László – Tihanyiné Hős Ágnes (szerk.): Kézikönyv az alsó tagozatos testnevelés tanításához, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015.
- Boronyai Zoltán – Kovács Katalin – Csányi Tamás: A taktikai gondolkodás fejlesztésének lehetőségei a játékoktatásban, Testnevelés Módszertani Könyvek (Csányi Tamás főszerk.), Magyar Diáksport Szövetség, Budapest, 2014.
- Csányi Tamás – Kovács Katalin – Boronyai Zoltán: Alternatív játékok a mindennapos testneveléshez, testmozgáshoz, Testnevelés Módszertani Könyvek (Csányi Tamás főszerk.), Magyar Diáksport Szövetség, Budapest, 2014.
- Gaál Sándorné- Bencze Sándorné: A testnevelés mozgásanyagának feldolgozása a 3-10 éves korosztály számára. TSF PFK, Szarvas, Főiskolai jegyzet, 2004.
- Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? Mozcásos játékok kézikönyve I., Egyszerű futójátékok, Krasznár és Fiai Könyvesbolt Kkt., 2013.
- Maxin Imre: A testnevelés elmélete és módszertana Dialóg Campus Kiadó, 2002.
- Pektor Gabriella: Mozcásfejlesztő játékok gyűjteménye. Örömteli gyermekévek. Mozaik Kiadó, Szeged, 2011.
- Pisztróka Gyöngyvér: Testnevelés elmélet Budapest-Pécs, 1998, Dialóg Campus Kiadó
- Reigl Mariann: Testnevelési játékok. Elmélet és gyakorlat. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar jegyzete, Budapest, 2011.
- Rétsági Erzsébet - Hamar Pál: A testnevelés és sport tartalmi kérdései, a pedagógiai tervezés, in Biróné N. E. (szerk.): Sportpedagógia, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2004, 210-223.
- Révész László és Csányi Tamás: A testnevelés tanításának didaktikai alapjai, Magyar Diáksport Szövetség, Budapest, 2015.
- Vass Zoltán – Simonné Goschi Gabriella – Révész László – Boronyai Zoltán – Rétsági Erzsébet – Pignitzkyné Lugos Ilona – Csányi Tamás: Egészség- és személyiségfejlesztő kézikönyv az iskolai testneveléshez, Testnevelés Módszertani Könyvek (Csányi Tamás főszerk.), Magyar Diáksport Szövetség, Budapest, 2014.